

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. XI. Vlteriùs ostenditur primam gratiam cadere non posse sub
meritum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

sibi. Actus ergo intentus movet solum per modum finis, non meriti, ut ostendi supra, Disputatione 40.

SECTIO UNDECIMA.

Uterius ostenditur primam gratiam cadere non posse sub meritum.

I. Impugnatus secundus modus, de merito gratia per opera cum subsequitur.

Alius respondendi modus est, quem late impugnavi in materia de Incarnatione, dum quaeretur utrum Christus mereri potuerit unionem hypostaticam per opera eam subsequentia. Dicunt ergo aliqui, Deum dare alicui posse gratiam habitualement cum onere, ita nimirum ut pro ea postea solvat per opera bona supernaturalia ex hac ipsa gratia facta: ita P. Coninek Disp. 8. de actibus, num. 109. & alii nonnulli. Sed contra: etsi enim non negem posse Deum hoc modo gratiam alicui conferre, ut scilicet ea utatur, hoc nihilominus solum probat collationem illam gratiae esse onerosam, hominemque eam accipere cum obligatione bene postea operandi, haec tamen opera habent se per modum finis non meriti, ut jam ostendam.

II. Gratiam illam habitualement potest quis mereri de congruo, non de condigno.

Dico itaque eandem hic esse difficultatem quam proposui sect. praecedente, num. tertio: quare existimo posse hominem gratiam illam habitualement prius tempore datam mereri de congruo, non de condigno. Ratio primae partis est, quia gratia illa habitualis non est principium meriti de congruo, ad hoc namque sufficit quod actus sit bonus ac supernaturalis, aliasque istiusmodi meriti condiciones habeat, inter quas non est gratia habitualis, cum, ut sect. praecedente, num. 2. vidimus, communis Theologorum sententia cum S. Thoma affirmet, posse peccatorem operibus per auxilium supernaturale factis justificationis gratiam de congruo mereri? Quare intuitu huiusmodi operum ab habituali gratia independentium potest Deus hanc gratiam prius tempore, posterius naturam infundere, ut gratia antiquis Patribus datae contigit respectu meritorum Christi.

Gratia interdu prius tempore, posterius naturam infunditur.

III. Implicat de re gratiam intuitu operum naturam subsequens.

Secus, ut num. illo 3. dixi, res se habet in merito de condigno: cum enim actus condignitatem suam, partialiter saltem accipiat ab hac ipsa gratia, jam homo pro aliquo priori, non temporis tantum sed etiam naturae habet gratiam habitualement, ergo non potest illa esse effectus moralis huius actus ut est meritorius de condigno, cum pars huius condignitatis sit haec ipsa gratia, ut num. tertio, sectionis praecedentis fufius declaratum est. Opera ergo illa bona gratiam subsequentia non se habent per modum meriti respectu illius gratiae, sed per modum finis; gratia vero haec habet se instar cuiusdam medii ad illa exercenda ordinati. Conf. meritum, uni dictum est sect. praecedente, ad hoc ut moveat videri debet existens, ergo causa illius debet similiter existere, idque pro aliquo priori, cum causa semper sit naturae prior effectu, ergo implicat contradictionem ut causa huius, gratia scilicet haec habitualis, detur per modum effectus ac praemii huic actui ut meritorio de condigno, cum ipsa hoc meritum constituat, & in aliquo priori ad praemium videatur existens.

Meritum videri debet ut existens, ergo existere debet illius causa.

IV. Contradictionem involvit ut

Quod si quis confugiat ad voluntatem Dei indeterminatam, qua dicat volo dare hanc vel illam, sicque videndo actum ab aliqua gratia habituali

dignificatum movetur ad dandam hanc in particulari; hoc inquam si quis dicat, loquitur pugnancia, implicat enim ut actus dignificetur ab aliqua gratia indeterminata, sicut implicat ut res a parte rei existat per aliquam actionem indeterminatae, ut forma sit in aliquo subjecto, & sic de aliis, sed si homo habiturus sit gratiam est habiturus determinatam. Hanc solutionem fufius in simili rejeci sectione praecedente, num. sexto.

actus dignificetur ab aliqua gratia indeterminata.

Objicies: si ex revelatione divina sciret quisquam se cras a mortis periculo a Petro liberatum iri, poterit ei hodie ex gratitudine dare gladium in praemium meriti crastini, quo tamen gladio utendo Petrus cras eum ab hoc periculo liberet, ergo in hoc casu praemium est principium meriti. Respondetur, si is cui facta est haec revelatio, sibi persuadeat Petrum independentem ab hac gladii donatione rem illam per hunc ipsum gladium perfecturum, ita nimirum ut aliunde in eum incideret, & per eum sic habitum periculum averteret, dico inquam, posse eum gladium hunc Petro dare ut praemium meriti crastini. Hic ergo gladius, quando eo Petrus cras utitur, & avertit periculum, est verus Petri, non tamen illo utitur ut suo, sed ut aliunde habito, utpote in quem casu, aut alia ratione incidisset, plane ab hac donatione independente; haec enim donatio nullo modo in liberationem a periculo influit, sed est illa posterior, cum sit posterior revelatione, haec autem liberationem illam sequitur, & pro priori factam supponit.

V. Objic. potest quoniam hodie dare gladium in praemium, quo cras liberetur.

Petrus gladio illo, jam suo, periculum avertit, non tamen ut suo.

Dices: si huiusmodi revelatio nobis fieret, qui tenemus contrariam sententiam, & existimamus posse principium meriti cadere sub meritum, nos gladium illum Petro hodie daremus ut praemium meriti crastini, & intenderemus ut haec donatio in liberationem & meritum influeret: frustra ergo fatigant se advertarii, & suis speculationibus contendunt hoc fieri non posse. Ad hoc tamen dico, posse quidem aliquem ex falsa persuasione hoc velle, re tamen vera, in hoc casu gladius ille ut donatus, seu ut Petri, non influeret in liberationem illam a periculo: unde affectu id, non effectu faceret, qui gladium sic donaret. Et ratio videtur clara: nam ut obiter in fine numeri praecedentis dixi, donatio supponit revelationem, haec autem revelatio non erat conditionata, nempe liberabit te si dederis ei gladium; sed absoluta, ergo ante revelationem erat absolute futura liberatio, ergo similiter ante revelationem erant media omnia ad hanc liberationem requisita, cum ut dixi causa semper sit naturae prior effectu.

VI. Nec qui contrariam sententiam sequitur, potest verum gladium dare ut praemium.

Liberatio supponit omnes suos causas a parte rei possim.

Eodem fere modo respondendum ad vulgare exemplum quod afferri solet de rege militi dante equum & arma intuitu meritorum quae his instructus postea habebit: item de vendente alicui vineam cum obligatione ut ex eiusdem vineae fructibus ei pretium postea persolvat, & similibus, quae in tractatu de Incarnatione fufus prosecutus sum, ubi haec de re necessario iterum redibit sermo. Ex dictis etiam constat primum auxilium, seu vocationem supernaturalem, sub nullo omnino merito peccatoris cadere posse.

VII. Idem fere est de Rege arma dante militi, & similibus.